

Förutsättningar och kostnadsbild för politiska möten på distans

På uppdrag av kommundirektören har följande underlag tagits fram för att undersöka förutsättningarna att ha politiska möten på distans.

Det är en stor skillnad mellan att ha "vanliga" möten respektive politiska möten på distans då de politiska mötena träffas av kommunallagens, KL:s, bestämmelser.

Presidierna för kommunfullmäktige och kommunstyrelsen har vid möte 2021-02-16 uttalat: "Det finns en önskan att vi ska kunna ha digitala möten i framtiden även om vi i dagsläget inte har de tekniska förutsättningarna för detta fullt ut. Även om det är möjligt med digitala möten ska fysisk närvaro på mötena fortsatt vara norm."

Lagliga förutsättning

KL möjliggör deltagande på distans, både vad gäller kommunfullmäktiges möten (5 kap. 16 § och 72 § KL) och nämndssammanträden (6 kap. 24 § KL). Nödvändiga politiska beslut är fattade så det råder inga rättsliga hinder för deltagande på distans.

KL villkorar förutsättningarna för deltagande på distans: "Deltagandet ska i sådant fall ske genom ljud- och bildöverföring i realtid samt på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra och delta på lika villkor".

En ledamot som deltar på distans ska anses vara närvarande vid sammanträdet.

Minimikraven vid distansdeltagande är att den distansdeltagande ska kunna:

- se och höra presidiet och samtidigt den som talar för tillfället,
- se talarlistan (i förekommande fall),
- se en överblick över sammanträdeslokalen,
- se och höra ev. andra distansdeltagande ledamöter, samt
- ses och höras av de fysiskt närvarande ledamöterna.

I praktiken innebär det att den som talar, oavsett om denne deltar på distans eller närvarar fysiskt visas i bild, medan en överblick av sammanträdeslokalen visas under hela tiden som distansdeltagande sker. Däremot bör det inte krävas att alla deltagare kan se varandra vid varje given tidpunkt under sammanträdet. Därutöver ska presidiet vara synligt samtidigt som den som

KOMMUNLEDNINGSKONTORET
Kansli

talat, detta innebär att de behöver vara närvarande i möteslokalen och filmas i överblicken över sammanträdeslokalen.

Kommunfullmäktiges möten är dessutom öppna för allmänheten. Det finns således inte möjlighet att neka allmänhetens tillträde vid ett kommunfullmäktigemöte även om vi sänder mötet på webben. Lämpligen bör då fysiskt deltagande allmänhet kunna se de som deltar på distans.

KL och reglementen respektive arbetsordning innehåller regler om ersättare till ledamöter och ordförande. Det finns således fungerande regler om en ledamot, oavsett skäl, inte kan delta i möten.

Sekretess och personuppgifter måste skyddas.

Praktiska förutsättningar

Lokal och utrustning: Den utrustning som krävs för ett fungerande politiskt möte på distans är inte flyttbar. Det är mycket utrustning, den är dyr och komplex. Det bedöms därför inte lämpligt att installera sådan utrustning på Älvkullen. Utrustning som möjliggör distansmöten håller på att installeras på Mejeriet 4 o 6 samt på den nya konferenslokalen på Föreningsgatan. Dessa lokaler kommer fungera bra för distansmöten och möjliggöra för ledamöter att närvara både på distans och på plats när det inte längre föreligger en pandemi, dock inte för alla kommunfullmäktiges ledamöter. **Idag måste närvaron begränsas väldigt strikt så att varje närvarande kan hålla 2 meters avstånd till varje annan närvarande.**

Vi har varit i kontakt med Sölvesborg för en komplett lösning där fullmäktigemöte kan hanteras, med lösningen från Quickchannel, hamnar på strax under 1,3 miljoner (inkl. utrustning och plattform m.m.). Beräknad leveranstid från beställning till att utrustningen är installerat är 8 veckor enligt leverantören. Lösningen går att beställa via Unikom, eftersom våra ägarkommuner har rätt att använda Unikoms partneravtal. Detta får då installeras på Älvkullen, med en ganska stor risk för att utrustningen förstörs med jämna mellanrum.

Slutsats: vi kan ha nämnsammanträden (utan sekretess med medvetande att mötet kan hackas) på distans om ordföranden kan reglera hur många som deltar fysiskt så att alla kan hålla 2 meters avstånd.

KOMMUNLEDNINGSKONTORET
Kansli

Övningsammansåtråden och utbildning: Enligt SKR:s erfarenhetsutbyte kråvs utbildning av nånndssekreterare, ordföranden och ledamöterna samt 2-3 övningsmöten per nämnd innan möten sker på distans. Beråknad kostnad per övningsstillfålle: 8 000 kr (extrapersonal och tekniker). Beråknad kostnad utbildning: 30 000 kr.

Personal: De första 6 månaderna kråvs två nånndsekreterare för att hantera mötet vilket inte kan hanteras med befintlig personalstyrka. Beråknad kostnad per sammåntråde: 5 000 kr (konsult).

Teknisk support: Enligt SKR:s erfarenhetsutbyte kråvs teknisk support vid sammåntråden och vid övningsmöten. Kostnad för IT-tekniker (UNIKOM) på plats i samband med möten år 405:-, tillkommer kostnad för övertidsersåttning i samband med kvållsmöte. Vi kan ha svårt att möta behovet av tekniker om mötet år på dagstid, eftersom vi då parallellt ska hantera all övrig support. Man ska vara medveten om att supporten kommer ha en stor utmaning då de inte vet vilka enheter eller oppkopplingar som anvånds, de kan inte heller koppla upp sig på privata enheter. I början behövs minst två tekniker dårefter bedöms 1 råcka för nånndsmöten, dock ej vid fullmåktigemöten. Beråknad kostnad per sammåntråde: 3 – 4 000 kr.

Plattform: Teams rekommenderas inte för sårkra politiska möten (kan hackas och dårför skyddas inte sekretess och personoppgifter, vanligt att olika medverkande inte ser oppråckta hånner, speglat innehåll eller andra medverkande. Vanligt att medverkande blir "utkastade". Endast ett fåtal personer kan synas i bild samtidigt). Teams kan dock anvåndas om man väljer att följa SKR:s bedömning att alla inte behövs synas i bild samtidigt och man pausar möten när en deltagares oppkoppling inte fungerar, **dock inte för möten dår sekretessårenden tas upp åven personoppgifter bör hanteras försiktigt**. För sekretess och sårkra möten kråvs en sårkrare plattform alternativt mycket tydliga rutiner och utbildning i dessa för att sårkerstålla dess efterlevnad. Ej kostnadsberåknad, ej undersåkt om det finns lösningar kompatibla med vår utrustning.

Utrustning för ledamot som deltar på distans: Den låsplatta med simkort som fårtroendevalda har kan endast anvåndas för att låså handlingarna. För deltagande i distansmöten kråvs en dator eller liknande utrustning för att kunna delta på ett sått som oppfyller lagkraven. Det kråvs åven en **bra och stabil** oppkoppling. Ska fårtroendevalda fårtåsåttas ha eller sjålv kunna ordna dator och en bra oppkoppling? Det kan inte garanteras att det finns plats att delta på plats under pandemin dessutom kan en fårtroendevald vilja delta på distans, exempelvis på grund av smittorisk, trots att denne inte har dator och/eller en bra oppkoppling.

Om Unikom ska tillhandahålla datorer till de fårtroendevalda att anvånda i hemmet, blir månadskostnaden för dessa samma som för en vanlig dator, 537:-/månad om det år vår vanligaste modell bårbar. För ca 100 fårtroendevalda blir årskostnaden 645 000 kr. Ska behovsprövning ske behövs mycket tydliga direktiv och medel för handlågare, ej kostnadsberåknat. Ren administrationstid vid utlånning bedöms till 2 h/person vilket skulle kunna göras genom att exempelvis anlita Medborgarcenters vikarier (500 kr x 2 x 100 = 100 000 kr).

Om Unikom ska bistå i att bestålla sk puckar att anvånda i hemmet om man inte har bredbandsanslutning, har UNIKOM i sitt avtållssortimentet en D-Link som kostar 555:-, (Artnr: DWR-932). Man sätter i simkortet och ansluter trådlåst. För ca 100 fårtroendevalda blir årskostnaden 550 000 kr (engångskostnad) + simkort (ej kostnadsberåknat men bedöms till ca 200 kr/m/person = 240 000 kr/år). Ska behovsprövning ske behövs mycket tydliga direktiv och medel för handlågare, ej kostnadsberåknat.

Rutiner: Rutiner bör upprättas för ledamöters deltagande, för ordförande, för nämndsekreterare, hur myndighetsärenden och andra ärenden som innehåller personuppgifter ska hanteras. Rutin för föredragning på distans finns. Uppskattad tid 20 h x 1 500 kr = 30 000 kr (konsult).

Alternativ Inera

Se <https://www.inera.se/tjanster/alla-tjanster-a-o/video--och-distansmote/digitaltmote/>

Video- och distansmöte

Videoinfrastruktur

Pris: enligt offert

Registrering i Ineras Gatekeeper: 380 kr/system/månad

Flerpartsmöte

Pris: 9 800 kr/år (avtalsperiod 2 år)

Digitalt möte

Uppstart: 20 000 kr (betalas endast en gång per organisation)

Observera att månadskostnaden för varje paket, samt kostnaden för grundpaketet som ingår i kundanpassat, endast betalas en gång per organisation - oavsett hur många verksamheter som använder Digitalt möte. Det samma gäller autentiseringen med e-legitimation. Det är endast antalet använda väntrum och mötesrum som verksamheten betalar extra för när de använder Digitalt möte.

Startpaket för Digitalt möte	Pris
Litet I det lilla paketet ingår portalen, 1 väntrum, 1 mötesrum för 5 personer, autentisering, Ineras app och användarsupport.	10 000 kr/månad
Mellan I mellanpaketet ingår portalen, 1 väntrum, 6 mötesrum för 5 personer, 2 mötesrum för 25 personer, autentisering, Ineras app och användarsupport.	29 000 kr/månad
Stort I det stora paketet ingår portalen, 4 väntrum, 8 mötesrum för 5 personer, 2 mötesrum för 25 personer, autentisering, Ineras app och användarsupport.	34 000 kr/månad
Kundanpassat I grundpaketet för kundanpassat ingår portalen, autentisering och användarsupport. Därutöver väljer ni tillvalen efter eget behov.	Se priset på tillvalen nedan

Slutsatser

KOMMUNLEDNINGSKONTORET
Kansli

KL:s regler om ersättare syftar till att säkerställa den politiska beslutsprocessen, inte den enskilda ledamotens möjlighet att delta i möten vid pandemier. Det är därför viktigt att förvaltningen får tydliga instruktioner vilka **syften** distansmöten har. Är det viktigast att den politiska beslutsprocessen är rättssäker och stabil eller är det viktigast att upprätthålla enskilda förtroendevaldas möjlighet att delta i beslutsmöten? Det finns alltid en betydande **risk** att samtliga möten kan ogiltigförklaras, risken kan minskas beroende på vilken utrustning/lokal/uppkoppling/plattform m.m. som används samt på hur mycket utbildning de förtroendevalda får. Det finns även risk att förtroendevalda och tjänstemän anses ha brutit mot sekretessen.

Nuvarande fysiska möten med föredragande på distans fungerar för det mesta i Älvsjö även om ljudanläggningen inte alltid fungerar. Lokalen är tillräckligt stor för att möjliggöra tillräcklig fysisk distans men antal deltagare måste ändå begränsas. Servering av kaffe och tilltugg ökar risken för smittspridning och bör undvikas.

Distansmöten ställer höga krav på både ledamöter, ordföranden, utrustning och förvaltning. Distansmöten kan ordas men kräver tillskott av både personal och medel. Det är viktigt att vi då får mycket tydliga direktiv vilka krav som ställs på förvaltning respektive förtroendevalda. Är det viktigt att ett beslut blir gällande bör möten ske på plats. Möten som innehåller sekretess bör hållas på plats. Det är svårare att få ett "blandat" möte att fungera än ett rent distansmöte där endast sekreterare och ordförande är på plats. Ju fler som deltar i ett möte desto större är risken att mötet inte fungerar. Det är en betydande risk att den politiska debatten minskar.

Sammanfattning av kostnaderna

Ha möten där man både kan närvara på distans och på plats (b.la. KF)

Utrustning och program	1 300 000 kr
Samtliga möten	
Utbildning	30 000 kr
Övningsmöten (ej arvoden förtrvalda)	100 000 kr
Teknisk support (50 möten)	200 000 kr
Extra sekreterare (50 möten)	250 000 kr
Datorer förtroendevalda	640 000 kr
Administration	100 000 kr
Puckar	550 000 kr
Sim	240 000 kr (osäker)
Rutiner	30 000 kr

Gunilla D Skog
Kansli- och miljöchef

Underlag:

- Samtal med Unikoms VD Cecilia Alvesson
- SKR:s Erfarenhetsseminarium – politiska sammanträden på distans.
- Dom meddelad av förvaltningsrätten i Luleå 21-01-22, mål 2620-20 och 2621-20
- Sveriges Kommuner och Regioner har i promemorian "Sammanträden med fullmäktige, nämnder och styrelser m.m. i kommun, region och kommunalförbund under spridningen av det virus som orsakar sjukdomen covid-19" från den 4 maj 2020
- <https://www.inera.se/tjanster/alla-tjanster-a-o/video--och-distansmote/digitaltmote/#section-1949>